

SMZ
BARAZA LA MITIHANI ZANZIBAR
MTIHANI WA KUINGIA KIDATO CHA TATU
DINI YA KIISLAMU

035

Muda: Saa 2:30

MAJIBU

Mwaka: 2020

Maelekezo

1. Mtihani huu unasehemu tano A, B, C, D na E
2. Jibu maswali yote kutoka sehemu A,B,C na D, na maswali mawili kutoka sehemu E.
3. Andika kwa kutumia kalamu ya wino wa **bluu** au **mweusi**

maktaba.tetea.org

1. a) Andika aya nne (4) za mwisho za suratun-naas kwa hati za Kiarabu.

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ
مَلِكِ النَّاسِ
إِلَهِ النَّاسِ
مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ

b) Tafsiri aya zifuatazo kwa lugha ya Kiswahili:

i) إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ
Unapokuja msaada wa Mwenyezi Mungu na ushindi.

ii) وَأَمَنَهُمْ مِنْ خَوْفٍ
Na akawalinda dhidi ya hofu.

iii) فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ
Basi mswalie Mola wako na chinja kwa ajili Yake.

iv) لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ
Sibudu mnachokiabudu.

c) Andika mafunzo manne (4) tunayojifunza katika suratul-Ikhlās.

- i) Mwenyezi Mungu ni Mmoja na hana mshirika.
 - ii) Mwenyezi Mungu hana mwanzo wala mwisho.
 - iii) Mwenyezi Mungu hana mfano wake.
 - iv) Mwenyezi Mungu ni wa pekee wa kutegemewa kwa kila jambo.
2. a) Bainisha hukumu za nuni saakina na tanwini katika aya zifuatazo:

i) لَا يُسْمِنُ وَلَا يُغْنِي مِنْ جُوعٍ
Hukumu: Ikhfa.

ii) وَالِدٍ وَمَا وَلَدَ
Hukumu: Idgham bila ghunna.

iii) ذَلِكَ لِمَنْ حَسِبَ رَبَّهُ
Hukumu: Ikhfa.

iv) قَالَ أَتُنَبِّئُونِي بِأَسْمَاءِ هَؤُلَاءِ
Hukumu: Idhar.

b) “Njia ya wale uliowaneemesha sio ya wale ulowakasirikia wala ya wale waliopotea” (1:7). Kwa kuzingatia aya hii bainisha ni wapi waliokasirikiwa na ni wapi waliopotea.

Waliokasirikiwa ni Mayahudi kwa sababu walikuwa na elimu lakini hawakuitumia ipasavyo kumtii Mwenyezi Mungu.

Walipopotea ni Wakristo kwa sababu walikosa mwongozo sahihi katika kumjua na kumtumikia Mwenyezi Mungu.

3. Chagua jibu sahihi katika kipengele (i) – (x) kisha andika herufi katika sanduku liliopo chini.

i. Miongoni mwa vigezo vya hadithi sahihi ni muunganiko wa:

A. Wapokezi.

B. Wasimulizi.

C. Wakusanyaji wa hadithi.

D. Masahaba pamoja na tabii.

Jibu: A. Wapokezi.

Sababu: Muunganiko wa wapokezi bila kukatika ni kigezo muhimu cha kuthibitisha usahihi wa hadithi. Wasimulizi na wakusanyaji ni muhimu, lakini wanahitaji muunganiko wa wapokezi.

ii. Rawahu arbaa: Inamaana kuwa hadithi hio inapatikana katika vitabu vifuatavyo:

A. Imamu Abu Daud, Imamu Bukhari, Ibn Majah na An-Nasai.

B. Imamu Abu Daud, Imamu Tirmidhy, Ibn Majah na An-Nasai.

C. Imamu Bukhari, Imamu Muslim, Imamu Abu Daud na Imamu Tirmidhy.

D. Imamu Abu Daud, Imamu Bukhari, Ibn Majah na Imamu Tirmidhy.

Jibu: B. Imamu Abu Daud, Imamu Tirmidhy, Ibn Majah na An-Nasai.

Sababu: “Rawahu arbaa” inahusisha wanazuoni wa hadithi waliokusanya Sunan na Tirmidhy ni miongoni mwao.

iii. Hadithi mutwattir ni hadithi:

A. Iliyoripotiwa na idadi kubwa ya wapokezi kwa kila tabaka.

B. Iliyosimuliwa na wapokezi wachache.

C. Iliyoripotiwa na idadi kubwa ya masahaba.

D. Iliyosimuliwa na idadi kubwa ya matabii.

Jibu: A. Iliyoripotiwa na idadi kubwa ya wapokezi kwa kila tabaka.

Sababu: Mutwattir ni hadithi iliyosimuliwa na watu wengi sana kwa kila kizazi kiasi kwamba haiwezekani kuwa ya uongo.

iv. Kazi kubwa ya sunna na hadithi ni:

A. Kuweka sawa maneno ya Mtume (S.A.W).

B. Kutoa historia ya mitume waliotangulia.

C. Kuchambua na kufafanua Qur-ani.

D. Kubainisha matukio yaliomtokea Mtume (S.A.W).

Jibu: C. Kuchambua na kufafanua Qur-ani.

Sababu: Sunna na hadithi zinafafanua mafundisho ya Qur-ani na kutoa mwongozo wa vitendo kwa Waislamu.

v. Hadithi Munqatwiu ni hadithi:

A. Iliokatika moja ya wapokezi wake.

B. Iliyoungana wapokezi wake.

C. Iliopokelewa na mpokezi mmoja.

D. Iliopokewa na wapokezi zaidi ya mmoja.

Jibu: A. Iliokatika moja ya wapokezi wake.

Sababu: Hadithi Munqatwui ni hadithi isiyoungana katika mlolongo wa wapokezi.

vi. Bibi Aisha (R.A) alipoulizwa kuhusu tabia ya Mtume (S.A.W) alijibu kuwa tabia yake ni:

A. Qur-ani.

B. Kusali sana.

C. Kufunga sana.

D. Kufanya ibada.

Jibu: A. Qur-ani.

Sababu: Bibi Aisha alieleza kwamba tabia ya Mtume (S.A.W) ilikuwa mfano wa mafundisho ya Qur-ani.

vii. Hadithi zipo za aina mbili, nazo ni hadithi:

A. Sahihi na Hassan.

B. Dhaifu na Maudhui.

C. Nabawiy na Qudsy.

D. Mutawattir na Ahad.

Jibu: D. Mutawattir na Ahad.

Sababu: Mutawattir na Ahad ni aina kuu za hadithi kulingana na idadi ya wapokezi.

viii. Wapokezi wa hadithi sahihi ni:

A. Lafdhul Muslim.

B. Ahmad na Muslim.

C. Lafdhul Bukhari.

D. Bukhari na Muslim.

Jibu: D. Bukhari na Muslim.

Sababu: Hadithi sahihi zaidi ziko katika vitabu vya Sahihi Bukhari na Sahihi Muslim.

ix. Hadithi katika sheria za Kiislamu ni msingi wa:

A. Kwanza.

B. Pili.

C. Tatu.

D. Nne.

Jibu: B. Pili.

Sababu: Hadithi ni msingi wa pili baada ya Qur-ani katika sheria za Kiislamu.

x. Neno takriri katika fani ya hadithi lina maana ya matendo yaliofanywa mbele ya:

A. Mtume (S.A.W) na kuyaridhia.

B. Maswahaba na wakayakubali.

C. Matabiina na wakayakubali.

D. Watu wema na wakayakubali.

Jibu: A. Mtume (S.A.W) na kuyaridhia.

Sababu: Takriri inahusiana na matendo yaliyofanywa mbele ya Mtume na kukubalika bila pingamizi.

4. Andika majina ya Allah (S.W) yenye maana zifuatazo kwa lugha ya Kiarabu.

i. Muumbaji: الخالق

ii. Mwenye kusalimika: السلام

iii. Mtakatifu: القدوس

iv. Mkuu: العظيم

v. Mwenye upendo: الودود

5. Eleza kwa ufupi kwa nini mwanaadamu hawezi kuishi bila ya dini.

Mwanaadamu hawezi kuishi bila ya dini kwa sababu dini inatoa mwongozo wa kimaadili, kiroho, na kijamii. Dini humfundisha binadamu namna ya kuishi kwa amani, heshima, na huruma kwa wengine. Pia inatoa majibu kwa maswali magumu kuhusu maisha, kama vile chanzo cha uhai na maisha ya baada ya kifo. Bila ya dini, maisha ya binadamu yangekosa maana na mwelekeo sahihi.

6. Uislamu ndio dini pekee inayostahiki kufuatwa na watu kwa sababu:

i. Unatokana na wahyi wa Mwenyezi Mungu bila ya mabadiliko.

ii. Unalinda haki za binadamu kwa usawa na uadilifu.

iii. Unatoa mafundisho yanayofaa kila zama na jamii.

iv. Unasisitiza uhusiano wa moja kwa moja na Mwenyezi Mungu.

v. Unahimiza elimu na maendeleo ya kiroho na kimwili.

7. Elezea kwa ufupi namna ambavyo kipawa cha akili alichopewa mwanaadamu kinavyoweza kumsaidia kumjua Allah (S.W).

Akili ya binadamu inaweza kumsaidia kumjua Allah (S.W) kwa kutafakari maumbile na viumbe vya Mwenyezi Mungu, kama mbingu, ardhi, na viumbe hai. Akili pia humwezesha kuelewa mafundisho ya Qur-ani na hadithi, na kufanya maamuzi sahihi kuhusu kumtii na kumcha Mwenyezi Mungu. Aidha, akili inamsaidia binadamu kutofautisha kati ya mema na mabaya, hivyo kumletea ufahamu wa uwepo wa Mwenyezi Mungu.

8. a) Sala ni mazungumzo kati ya mja na _____ wake.

Jibu: Sala ni mazungumzo kati ya mja na Mola wake.

b) Sala hukataza _____ na _____.

Jibu: Sala hukataza maovu na machafu.

9. a) Lengo kuu la zakka ni _____ mali.

Jibu: Lengo kuu la zakka ni kutakasa mali.

b) Miongoni mwa masharti ya utoaji zakka ni _____, _____ na _____.

Jibu:

Miongoni mwa masharti ya utoaji zakka ni:

i) Mali ifikie kiwango cha nisab.

ii) Mali iwe imehifadhiwa kwa mwaka mzima wa Kiislamu (hawl).

iii) Mali iwe ni halali.

10. a) Nguzo za funga ni _____ na _____

Jibu:

Nguzo za funga ni:

i) Kufanya nia ya kufunga.

ii) Kujizuia na mambo yanayobatilisha funga kuanzia alfajiri mpaka magharibi.

b) Miongoni mwa funga za wajibu ukitoa funga ya mwezi mtukufu wa Ramadhani ni funga ya _____.

Jibu: Miongoni mwa funga za wajibu ukitoa funga ya mwezi mtukufu wa Ramadhani ni funga ya kulipa nadhiri.

11. a) Najisi ni _____.

Jibu: Najisi ni uchafu wa kisheria ambao huzuia ibada kama swala hadi utakapoondolewa.

b) Najisi nzito hutoharishwa kwa kutumia _____ na _____.

Jibu: Najisi nzito hutoharishwa kwa kutumia maji mengi na kuosha sehemu iliyoathirika mara kadhaa.

12. a) Hadathi zimegawika katika aina kuu _____.

Jibu: Hadathi zimegawika katika aina kuu mbili.

b) Nazo ni _____

Jibu:

i) Hadathi ndogo (hutoharishwa kwa udhu).

ii) Hadathi kubwa (hutoharishwa kwa joshu).

13. Elezea mafunzo manne (4) tunayojifunza Waislamu wa leo kupitia historia ya Nabii Lut (A.S) na kaumu yake.

i) Kuacha matendo maovu: Historia ya Nabii Lut (A.S) inatufundisha kuachana na maovu kama vile ushoga, ambayo yalisababisha kaumu yake kuangamizwa.

ii) Kumtegemea Mwenyezi Mungu: Nabii Lut aliendelea kuwa na subira na kumuomba msaada Mwenyezi Mungu licha ya upinzani wa watu wake.

iii) Adhabu ya Mwenyezi Mungu ni hakika: Historia hii inaonyesha kuwa Mwenyezi Mungu huwaadhibu wale wanaoasi maamrisha Yake.

iv) Kuhubiri haki: Nabii Lut alionyesha umuhimu wa kuhubiri haki na kuwahimiza watu wake kubadilika hata kama walimpuuza.

14. Fafanua hatua zinazochukuliwa ndani ya jamii yako katika kuendeleza Uislamu.

i) Kufundisha elimu ya dini: Jamii yangu inaendesha madrasa na makongamano ya Kiislamu ili kuimarisha uelewa wa Qur-ani na hadithi.

ii) Kuwahamasisha watu kuswali: Jumuiya huchukua jukumu la kuwahamasisha watu kuhudhuria swala misikitini.

iii) Kufanya sadaka: Waislamu wanashirikiana kusaidia mafakiri na masikini kwa kutoa zakka na sadaka.

iv) Kuimarisha mshikamano: Jamii yangu inahimiza mshikamano na amani miongoni mwa Waislamu kwa kushirikiana katika matukio ya kidini.

15. Bainisha vitimbi vya makafiri wa leo wanavyovitumia katika kuupinga na kukandamiza Uislamu.

i) Kueneza propaganda mbaya: Makafiri hutumia vyombo vya habari kuonyesha picha mbaya ya Uislamu.

ii) Kuvuruga mshikamano wa Waislamu: Wanapandikiza chuki za kimadhehebu miongoni mwa Waislamu.

iii) Kuendeleza ukoloni wa kiutamaduni: Wanapotosha tamaduni za Kiislamu kupitia mtindo wa maisha wa kigeni.

iv) Kudhibiti uchumi wa Kiislamu: Wanazuia maendeleo ya kiuchumi ya Waislamu kwa kutawala sekta za msingi.

v) Kupiga marufuku sheria za Kiislamu: Wanazuia utekelezaji wa sharia katika maeneo yenye Waislamu wengi.